

Jaarverslag 2006

Universiteitsbibliotheek
Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoud

1. De Universiteitsbibliotheek in 2006	04
2. EURlib 2002 - 2006	06
3. Summaries	11
4. Collectie	14
5. Dienstverlening	18
6. Informatisering, automatisering en elektronisch publiceren	24
7. Personeel	27
8. Bijlagen	32

1. De Universiteitsbibliotheek in 2006

De Universiteitsbibliotheek (UB) heeft zich in 2006 verder ontwikkeld tot een centrum voor ondersteuning van het onderzoek en het onderwijs aan de EUR.

De wetenschappelijke informatievoorziening ten behoeve van het *onderzoek* werd verder uitgebouwd:

- het aantal elektronisch toegankelijke tijdschriften is met een vijfde toegenomen van 11.900 tot meer dan 14.200;
- de set aangeboden databanken werd uitgebreid met o.a. CompanyInfo, Factiva, LiteRom, Times Digital Archive en World Bank E-library;
- ter ondersteuning van het financieel-wetenschappelijk onderzoek werd het Erasmus Data Service Centre (EDSC) opgericht;
- ter stimulering van het historisch onderzoek werden ca. 30.000 pamfletten in microvorm verworven.

Deze uitbreidingen van het informatieaanbod kwamen niet alleen de kwaliteit en de diversiteit van de informatievoorziening ten goede. Met name de verwerving van de pamflettencollecties en van de voor het EDSC noodzakelijke databanken maken het voor aanstaande promovendi aantrekkelijker om voor de EUR te kiezen voor het verrichten van hun onderzoek.

Hoezeer de digitalisering van de informatievoorziening binnen de EUR aan een behoefte beantwoordt, blijkt het duidelijkst uit de ontwikkeling van de raadpleging van elektronische tijdschriftartikelen binnen de instelling. In vier jaar, van 2002 - 2006, is het aantal raadplegingen in de online (tijdschriften)databases opgelopen van 355.000 tot niet minder dan 2.360.000 per jaar (zie de grafiek op de achtergrond van deze pagina).

Onder de naam 'De bibliotheek en *onderwijs*innovatie' werd op 23 november met een symposium het EURLib-project afgesloten. Dit project was erop gericht EUR-docenten en -studenten nieuwe onderwijsvormen aan te reiken. Onder de belangrijkste resultaten ervan kunnen worden genoemd:

- geheel vernieuwde, modulair opgebouwde instructies Informatievaardigheden voor alle opleidingen;
- portals voor alle opleidingen;
- een repository voor digitale leermiddelen, onafhankelijk van het elektronisch leerplatform;
- toegang tot wetenschappelijke informatie op maat (eerstejaars versus gevorderde studenten);
- semantisch zoeken met behulp van Collexis: het zoeken en vinden van relevante documenten uitgaande van de beschrijving van een curriculumonderdeel;
- eveneens op Collexis gebaseerde toepassingen ten behoeve van ERIM/RSM Erasmus University.

Ook de *dienstverlening* aan de UB-gebruikers werd door de ingebruikneming van een virtuele balie op een nieuwe, klantvriendelijker leest geschoeid. Via deze virtuele balie zijn in totaal meer dan 5.000 vragen op professionele wijze afgehandeld; dit zijn er circa twintig per dag! RePub, de UB-unit voor elektronisch publiceren, verdubbelde het aantal in het repository opgenomen full-text raadpleegbare EUR-publicaties tot meer dan 4.000.

Verder is in 2006 een ingrijpende *herinrichting* van de UB voorbereid. Mede door de groei van het aantal EUR-studenten is de vraag naar studieplekken erg gestegen. Het is de bedoeling in 2007 het aantal studieplekken te verhogen van 585 naar 700.

Een en ander is mogelijk binnen hetzelfde gebouw omdat de toegenomen digitalisering van de informatievoorziening toelaat de hoeveelheid in de studiezalen opgestelde gedrukte materialen (zowel boeken als tijdschriften) substantieel te verminderen.

Einde 2006 is formeel een einde gekomen aan het EURLib-project. In de eerstvolgende pagina's wordt expliciet aandacht besteed aan de binnen dit project bereikte resultaten. Met name van docenten en/of studenten verneem ik graag of zij daarbij iets van hun gading vinden. De eigenlijke projectwerkzaamheden mogen dan wel beëindigd zijn, de UB wil haar expertise op het gebied van 'ICT in het Onderwijs' graag zo ruim mogelijk ter beschikking blijven stellen.

Ik wens u een plezierige lectuur toe en houd mij aanbevolen voor uw suggesties en opmerkingen.

dr. Paul Soetaert, Bibliothecaris

2. EURlib 2002 - 2006

SWICT en de UB

Gedurende de jaren 2002-2005 heeft de EUR extra gelden ter beschikking gesteld met als doel het verbeteren van het universitaire onderwijs door het inschakelen van ICT. Het organisatorisch kader, het programma 'SamenWerken aan ICT' (SWICT), had als eerste uitgangspunt het verkennen van richtingen: welke ICT-middelen zouden het beste kunnen worden ingezet? Welke organisatieonderdelen zouden een bijdrage kunnen leveren?

De UB is van meet af aan bij SWICT betrokken geweest, in de vorm van het project 'Digitale Bibliotheek / EURlib' – kortweg 'EURlib'. EURlib had tot eerste taak het formuleren van een vernieuwd bibliotheekaanbod op het terrein van ICT, specifiek gericht op het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs binnen de faculteiten. Daartoe stonden in het oorspronkelijke startdocument van EURlib, uit 2002, vier deelprojecten beschreven:

- Onderwijs in informativaardigheden,
- Elektronische leermiddelen,
- Informatieportals en
- Elektronisch publiceren voor studenten.

De uiteindelijke richting van de EURlib-activiteiten binnen de beschreven deelprojecten werd gecontroleerd, respectievelijk geaccordeerd door de Stuurgroep ICT & Onderwijs van de universiteit. Deze stuurgroep toetste voorstellen vanuit de bibliotheek aan het kader en de voortgang van het SWICT-programma en gaf vervolgens al of niet toestemming tot het inzetten van budget. De voorstellen vanuit de bibliotheek werden gedaan door de Bibliothecaris, na raadpleging van een projectgroep. Hierin hadden naast het managementteam en de projectleider ook zitting: de directeur van het Onderwijs Expertise Centrum Rotterdam (OECR) en vertegenwoordigers van faculteiten. Binnen de bibliotheek was het EURlib-project ondergebracht bij de sector Documentaire Informatie.

Het budget van EURlib bedroeg over de gehele projectperiode € 1.137.400. Dit bedrag is besteed binnen een periode van bijna vijf jaar: een deel van de voor het opstartjaar 2002 bedoelde gelden kon, met instemming van de Stuurgroep, ingezet worden in 2006.

Flexibiliteit

Het SWICT-programma legde een expliciete nadruk op flexibiliteit: het voorzag dat gedurende de looptijd herformuleringen zouden plaatsvinden op grond van voortschrijdend inzicht. Ook EURlib heeft met dit fenomeen te maken gekregen: de uiteindelijke opbrengsten van het project laten duidelijk zien dat de zich snel ontwikkelende digitale onderwijsmarkt, alsmede de veranderende wensen van docenten en studenten het project niet ongemoeid hebben gelaten.

Zo is het oorspronkelijke doel van het deelproject 'Informativaardigheden' opgeschoven van 'het financieren van zoveel mogelijk nieuwe cursussen binnen Blackboard' naar 'het creëren van een platformafhankelijk content management systeem dat de bibliotheek in staat stelt om digitale cursussen op maat te leveren – op wens van individuele docenten'. Het doel van het deelproject 'Leermiddelen' ontwikkelde zich van 'het bemiddelen bij de aankoop van digitale leermiddelen door docenten' tot 'het realiseren van een digitaal leermiddelen-archief ten behoeve van de gehele universiteit'. Het deelproject 'Informatieportals' realiseerde niet alleen een oorspronkelijk doel – de digitale bibliotheek vertalen in moderne startpagina's voor iedere faculteit – maar ook iets volledig nieuws: het inzetten van een semantische zoekmachine voor het zoeken in, en structureren van digitale leeromgevingen.

Draagvlak en communicatie

EURlib heeft als project op het snijvlak van bibliotheekinnovatie en onderwijsvernieuwing veel tijd, middelen en inzet geïnvesteerd in draagvlakontwikkeling en communicatie. Binnen de bibliotheek zelf heeft het project vooral nieuwe ideeën voor producten en diensten in bespreking gebracht. Vervolgens is er getoetst op haalbaarheid. Binnen faculteiten en tijdens bijeenkomsten van EUR-deskundigen op het terrein van ICT en Onderwijs zijn perspectieven die de bibliotheek realistisch vond in contact gebracht met de interuniversitaire markt. Een probleem daarbij was dat de bibliotheek bij voorkeur vraaggestuurd wilde opereren, maar potentiële afnemers vooral 'eerst wel eens wat wilden zien'. Er werd gevraagd om concrete voorbeelden van nieuwe producten of diensten. Diverse malen is zo een 'proof of concept' gerealiseerd en als test aangeboden aan EUR-docenten: een experimenteel Learning Object Repository en diverse experimentele opstellingen met de semantische zoekmachine 'Collexis'. Uiteindelijk heeft deze werkwijze via pilots geleid tot het realiseren van productieversies, die nu regulier door de 'early adopters' worden gebruikt, en die wachten op bredere uitrol binnen de universiteit.

Buiten de EUR hebben de producten van het EURlib-project vooral aandacht getrokken van ontwikkelaars, docenten en bestuurders. Contacten ontstonden vooral tijdens vakbijeenkomsten. Enkele voorbeelden: Rechten Online 2005 (juridische bibliothecarissen), bijeenkomsten in het kader van SURF, de Internet Librarian International Conference in Londen (2006). Een door EURlib georganiseerde workshop tijdens de Online Educa conferentie in Berlijn (2005) werd druk bezocht. Datzelfde geldt voor het afsluitende EURlib-symposium in Rotterdam (2006). Vermeldenswaard zijn ook de diverse publicaties in het vakblad *Informatie Professional*. Het EURlib-project heeft bij al deze gelegenheden een duidelijke bijdrage kunnen leveren aan de bekendheid van de UB van de EUR als innovatieve organisatie. Ten slotte dient de projectwebsite te worden genoemd. EURlib.nl werd in 2006 per maand gemiddeld 356 keer bezocht, door 257 bezoekers, die een gemiddeld maandtotaal van 1.272 pagina's opvroegen.

Het Extranet

Een bijzonderheid van EURlib was de praktische organisatie van het projectmanagement. Deze verliep via een instrument voor online management: het EURlib-Extranet. Op het hoogtepunt van de EURlib-activiteiten was er sprake van 46 digitale werkpakketten, waaraan in totaal 93 personen verbonden waren. Ieder werkpakket beschikte over de mogelijkheid documenten op te slaan voor gemeenschappelijk gebruik, over een mailfunctie en een discussieforum. Het voordeel van deze aanpak was vooral de plaats- en tijdsafhankelijkheid. Gegeven een werkpakket-team van UB-medewerkers, faculteitsmedewerkers en externe deskundigen kon er doorgewerkt worden zonder steeds afspraken te moeten maken. Bovendien konden de pakketdeelnemers continu commentaar leveren op elkaars bijdragen.

Het Extranet bevatte ook de modules 'relatiebeheer' en 'financieel'. Deze laatste faciliteit gaf de mogelijkheid financiële rapportages te genereren met een enkele muisklik. Tijdens de loop van het project heeft er zo steeds een real-time overzicht bestaan van de financiële positie van EURlib. Ten slotte bevatte het Extranet het content management systeem van de publiekswebsite: EURlib.nl.

De jaren 2005 en 2006

De laatste jaren van EURlib hebben vooral in het teken gestaan van de opbrengsten. De richting van het project was uitgekristalliseerd. Nu ging het om de concrete resultaten en de inbedding daarvan binnen de bibliotheek.

De verschillende bijdragen van EURlib worden hieronder toegelicht. Een stand van zaken:

Informatievaardigheden

Het nieuwe, efficiënte systeem voor het creëren van maatwerk-cursussen informatievaardigheden is in vol bedrijf. (zie: <http://courses.eurlib.nl>) Het onderliggende concept 'leerlijn informatie- en academische vaardigheden' garandeert dat het niveau van de cursussen aansluit bij het niveau van de studenten, zoals dit door de docent wordt omschreven. Het resultaat is dat de bibliotheek studenten vanaf het eerste studiejaar tot en met de masteropleiding leert om informatie te vinden, te evalueren, te waarderen en te verwerken. Ook verschaft de bibliotheek de studenten inzicht in de economische, juridische en sociale aspecten van het gebruik van informatie.

Onderwijsrepository

Het in productie genomen Erasmus Learning Object Repository (ELOR) is in de eerste plaats een opslagplaats voor digitale leermiddelen: zowel producten van EUR-docenten als leermiddelen van derden. De UB heeft de ambitie om via dit elektronische archiefdepot op termijn alle leermaterialen-output van EUR-docenten te beheren. Voor docenten betekent de aanwezigheid van een dergelijk depot dat zij gemakkelijker aan geschikte content kunnen komen, met als gevolg dat zij meer tijd overhouden voor contacturen. Hergebruik van digitale onderwijsmaterialen bevordert de efficiëntie en spaart kosten. Voor studenten betekent ELOR een nieuwe bron van content die geschikt is voor gebruik in het kader van 'het nieuwe leren'.

ELOR is een beveiligde omgeving. Docenten kunnen gebruikmaken van versiebeheer. Bovendien is het systeem platform-onafhankelijk. De opgeslagen materialen zijn voorzien van inhoudelijke en onderwijskundige metadata. Bibliotheekmedewerkers voegen deze metadata toe aan content die door docenten wordt aangeleverd.

ELOR is in 2006 op twee plaatsen in de praktijk van het onderwijs opgenomen: binnen de faculteit der Historische- en Kunstwetenschappen en binnen de faculteit der Wijsbegeerte. Het ErasmusMC en de faculteit der Sociale Wetenschappen overwegen inzet van het repository.

Een extra pluspunt van ELOR is dat het verbonden is met LOREnet – het Nederlandse netwerk van onderwijsrepositorieën, dat door SURF wordt beheerd. LOREnet zal het op termijn mogelijk maken dat docenten en studenten gebruik kunnen maken van alle onderwijsrepositorieën van de Nederlandse universiteiten en hogescholen. De voordelen van het hergebruik van digitale onderwijscontent zullen dan zijn geoptimaliseerd.

Toegang op maat

Uit onderwijskundig oogpunt is het, met name in de eerste studiejaar, niet efficiënt de student te confronteren met een teveel aan informatiebronnen en leermiddelen. Docenten wensen steeds vaker de mogelijkheid om een leeromgeving op maat aan te kunnen bieden. De informatieportals die nu voor alle EUR-opleidingen gerealiseerd zijn, geven deze mogelijkheid. Studenten kunnen op de geïntegreerde leer- en informatieomgeving in- en uitzoomen: het aanbod kan vergroot of verkleind worden. Naarmate de student vordert, neemt het belang van deze voor-structurering af. De portals hebben hun werk dan gedaan. Zo gezien is met de nieuwe informatieportals een belangrijk leerinstrument gerealiseerd.

De semantische zoekmachine 'Collexis' wordt sinds 2005 via een licentie van de UB aangeboden aan de universitaire gemeenschap. Vanuit EURlib zijn twee toepassingen gerealiseerd en in productie genomen: een binnen PsyWeb en een binnen de context van ERIM/RSM Erasmus University.

PsyWeb is de digitale leeromgeving van de opleiding Psychologie. In samenwerking met EURlib is Collexis zodanig aan deze leeromgeving verbonden dat studenten via natuurlijke taal in hun leermiddelen kunnen zoeken. Het is niet nodig trefwoorden te gebruiken. Collexis herkent in de opgegeven zoekvraag de concepten die achter de vraag zitten. Dit gebeurt door vergelijking met een thesaurus. Vervolgens zoekt het programma in de beschikbare content naar documenten die qua concepten overeenkomen met de zoekvraag. Dit gaat zeer snel: het programma heeft de beschikbare content eerst omgezet in numerieke codes, een 'fingerprint'. In deze kleine bestandjes wordt gezocht. De responstijd is miniem. Dit stimuleert studenten om verder te vragen en te exploreren.

En bijzonderheid is dat Collexis binnen PsyWeb wordt ingezet om ook curriculum-metadata een rol te laten spelen in het zoekresultaat. Deze metadata geven het onderwijskundig belang aan van een bepaald leermiddel voor een bepaalde fase van de studie. Collexis maakt het mogelijk dat docenten de zwaarte van het meewegen van deze metadata zelf kunnen instellen. Het resultaat is dat beginnende studenten enigszins worden 'bijgestuurd' als zij op zoek gaan naar relevante informatie. Voor gevorderde studenten wordt het mechanisme deels of geheel uitgeschakeld.

Binnen ERIM/RSM Erasmus University wordt Collexis ingezet in een project waarbij semantische structuren van proefschriften-in-wording worden vergeleken met dergelijke structuren binnen de literatuur die voor die proefschriften als bron dienen. Onderzocht wordt in hoeverre deze aanpak in een vroegtijdig stadium kan signaleren of er sprake is van te intensieve navolging van bestaande voorbeelden. Het project maakt goede voortgang. Het heeft inmiddels ook aandacht getrokken van geïnteresseerden buiten de EUR. De naam: 'ERIM Semantic Fingerprint Pilot'.

Publiceren

Dit onderdeel van het EURlib-project heeft als enige beduidend minder opgeleverd dan de bedoeling was. Een generieke infrastructuur ten dienste van elektronisch publiceren voor en door studenten is niet gerealiseerd. Achteraf kan worden geconstateerd dat de reden hier voornamelijk heeft gelegen op het vlak van de snelheid van de ontwikkelingen in de markt en de daaraan gekoppelde verwachtingen. Het project waarin EURlib participeerde – het Electronic Learning Journal – kon uiteindelijk niet gerealiseerd worden omdat de diverse partners hangende het project kozen voor kleinschaliger oplossingen, die bij de opzet van het project nog niet op de markt waren. Het oorspronkelijke idee om een gezamenlijke infrastructuur te bouwen met een aantal Nederlandse en buitenlandse universiteiten werd ingehaald door nieuwe, vrij verkrijgbare toepassingen die gebruiksvriendelijker waren en bovendien goedkoper. Budgettaire gesprekken was dit onderdeel van EURlib het kleinst. Het betaalde leergeld was daarom gelukkig gering.

EURlib heeft wel een succesvolle bijdrage kunnen leveren aan een project van ERIM/RSM Erasmus University op dit terrein: het 'Virtual Doctoral Lab'. Dit project realiseert een online 'collaboration tool' voor PhD-studenten als ondersteuning bij hun promotieonderzoek. Op basis van Oracle-software wordt een 'just-in-time' toelevering gerealiseerd van ondersteunend materiaal en bibliotheekservices. Daarnaast wordt het instrument gebruikt voor online samenwerking en communicatie tussen PhD-studenten, begeleidende staf en programma-management. Het belang van deze aanpak wordt nog eens onderstreept als men bedenkt dat veel van de betrokken PhD-studenten buiten de EUR werkzaam zijn, soms ook in het buitenland. Het 'Virtual Doctoral Lab' zal in 2007 de productiefase bereiken.

3. Summaries

Congres

Op 23 november 2006 werd het EURlib-project afgesloten met het symposium 'De Bibliotheek en Onderwijsinnovatie'. De 120 deelnemers waren enerzijds afkomstig van Nederlandse en Vlaamse bibliotheken en onderwijscentra, anderzijds afkomstig uit de eigen gelederen.

Inleiders waren de Rector Magnificus en de Bibliothecaris van de EUR. Diverse presentaties belichtten het EURlib-project, de opbrengsten, de 'lessons learned' en de toekomstplannen van de UB met betrekking tot haar toekomstige rol in het onderwijs aan de EUR.

Getoond werden onder andere de nieuwe infrastructuur ten dienste van de cursussen informatie- en academische vaardigheden ('Informatievaardigheden voor de Generatie Einstein'), het Erasmus Learning Object Repository en de inzet van het programma Collexis voor de Opleiding Psychologie.

Het symposium werd afgesloten door dr. Paul Miller (Talis, UK). In zijn lezing 'Serving the user; rethinking the digital library with students at its heart?' nam hij de aanwezigen mee naar nieuwe, en ook toekomstige manieren van het aanbieden van informatie door bibliotheken. Zijn belangrijkste aanbevelingen: open the library, push the library everywhere, engage with actual and potential communities and bring them together, share innovation! De Library 2.0 – beweging trad de EUR binnen. Discussies over de toekomst van de bibliotheek voor het onderwijs waren het gevolg.

Zie verder: www.eurlib.nl onder 'organisatieactiviteiten en presentaties'.

De toekomst

Wat wil de UB na de periode EURlib met het academisch onderwijs? Kernbegrippen zijn: internationalisering, samenwerken, maatwerk.

Management van digitale leermiddelen en bronnen blijft belangrijk. Het ELOR zal worden uitgebreid. De opgeslagen leermiddelen zullen worden gedeeld en gebruikt via Blackboard, PsyWeb of andere platforms, en worden geïntegreerd met de daar aanwezige inhoud en functionaliteit. Het onderwijsrepository zal samen met repositories voor wetenschappelijke output, datacollecties en studentenpublicaties een eenheid vormen waarbinnen onderzoekers, docenten en studenten gestructureerde informatie kunnen vinden, die bovendien hoogwaardig is ontsloten.

Aan de repositories wordt een 'voorportaal' verbonden, een digitale werkplaats ('learning collaboratory') waarbinnen onderzoekers, studenten en docenten kunnen communiceren en informatie, respectievelijk faciliteiten ter beschikking hebben om samen te werken aan publicaties en leermiddelen – in studie- en onderzoeksprogramma's. Voor studenten is het belangrijk dat alle leermiddelen, bronnen en instrumenten bij elkaar beschikbaar zullen zijn: community, social software, zoekmachines, bewerkingsprogrammatuur. Dit perspectief van 'virtuele laboratoria' sluit aan bij het SURF-meerjarenplan 2007–2010. De UB heeft de ambitie om via deze aanpak het gehele leertraject van de student met maatwerk te ondersteunen. Beginnend bij de eerste cursussen informatievaardigheden, eindigend met toegang bieden tot virtuele kenniscentra op PhD-niveau.

Om deze ontwikkeling verder te ondersteunen zal de bibliotheek zich blijven inzetten voor een effectief contact met decanen en opleidingsdirecties. Verder wordt ingezet op draagvlak en betrokkenheid bij docenten en studenten. Daartoe zal de bibliotheek de discussies niet schuwen. Ook streeft de UB naar het opzetten van nieuwe pilots, die uitdrukkelijk waarde moeten toevoegen aan een opleiding of studieonderdeel. Gebruikersgemak is essentieel. Overzicht ook. De bibliotheek zal blijvend investeren in een optimale toegankelijkheid van wat zij aanbiedt aan bronnen en aan instrumenten. Ten slotte blijft de bibliotheek haar medewerkers scholen en trainen. Want die medewerkers moeten het doen.

The University Library in 2006

The University Library has evolved to become a support centre for education and research at the Erasmus University Rotterdam (EUR).

Scientific information resources provided by the library in order to further research conducted at the EUR are currently being expanded:

- The number of journals that can be accessed electronically has gone up by one fifth from 11,900 to more than 14,200.
- The database collection has been expanded. Titles added include; CompanyInfo, Factiva, LiteRom, Times Digital Archive and the World Bank E-library.
- The Erasmus Data Service Centre (EDSC) has been set up to support scientific financial research.
- To stimulate historical research ca. 30,000 pamphlets in microform have been acquired.

This expansion not only improves the quality and quantity of scientific information resources provided by the library. The acquisitions of the pamphlet collections and databases for the EDSC especially, make the EUR an attractive choice for doctorate students conducting research.

The extent to which the digitalization of information resources at the EUR is meeting the needs of users is shown most clearly by the growth in consults of electronic journals. In the four years from 2002 to 2006, the number of consults made in the online (journal) databases went up from 355,000 to no less than 2,360,000 per year (see the graph in the background of this page).

To mark the completion of the EURlib project the symposium, "The library and innovation in education" took place on the 23rd of November. This project aimed to provide new teaching formats for EUR lecturers and students. These are some of the most important results:

- Completely renewed information skills instructions in a modular set up for all courses.
- Portals for all courses.
- A learning object repository for digital learning content, platform independent of the electronic learning environment.
- Tailored access to scientific information resources (first years students or more advanced students).
- Semantic searching with Collexis: retrieving relevant documents by searching for a match based on curriculum content descriptions.
- Collexis based applications for ERIM/RSM Erasmus University.

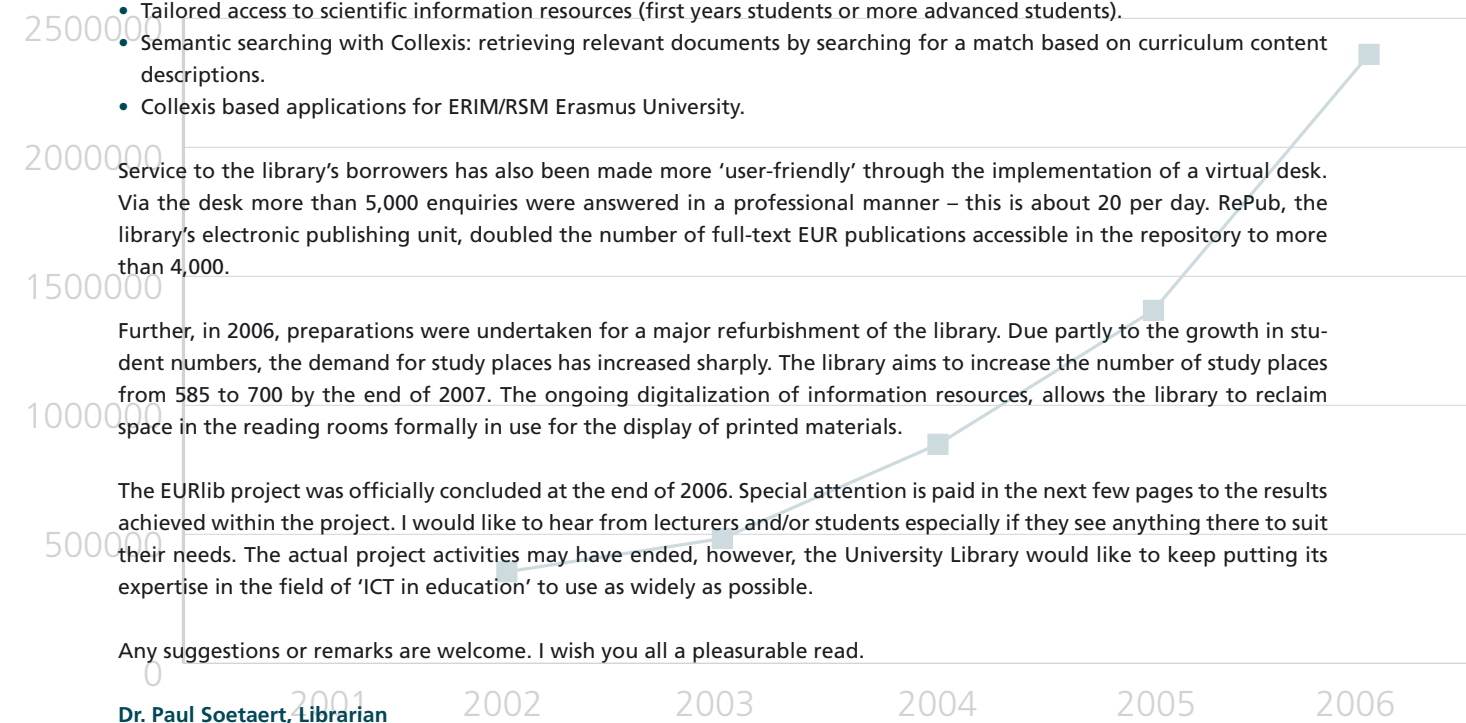
Service to the library's borrowers has also been made more 'user-friendly' through the implementation of a virtual desk. Via the desk more than 5,000 enquiries were answered in a professional manner – this is about 20 per day. RePub, the library's electronic publishing unit, doubled the number of full-text EUR publications accessible in the repository to more than 4,000.

Further, in 2006, preparations were undertaken for a major refurbishment of the library. Due partly to the growth in student numbers, the demand for study places has increased sharply. The library aims to increase the number of study places from 585 to 700 by the end of 2007. The ongoing digitalization of information resources, allows the library to reclaim space in the reading rooms formally in use for the display of printed materials.

The EURlib project was officially concluded at the end of 2006. Special attention is paid in the next few pages to the results achieved within the project. I would like to hear from lecturers and/or students especially if they see anything there to suit their needs. The actual project activities may have ended, however, the University Library would like to keep putting its expertise in the field of 'ICT in education' to use as widely as possible.

Any suggestions or remarks are welcome. I wish you all a pleasurable read.

Dr. Paul Soetaert, Librarian

EURlib 2002 - 2006

Over the past four and a half years the University Library's Innovation Programme on ICT & Education was brought under by the EURlib Project. EURlib was funded by the university wide 'Working Together on ICT&E' program. A special budget of € 1.2M was granted to the library. The two project staff initiated small projects, in which library staff worked together with university teachers, researchers, technicians and the business community. These innovative activities were to create new library solutions which would specifically tackle problems originating from the rapid development of e-learning at the Erasmus University Rotterdam.

EURlib concentrated its efforts on innovating four library services that the library continuously tries to improve; teaching information skills, managing educational content, constructing information portals and promoting electronic publishing initiatives.

As to information skills, the library now offers a new series of web based courses - 'Becoming information literate at the University Library'. These self study courses are aimed at teaching students to search, select, obtain and evaluate scholarly information more effectively. Four general courses have been created; 'Getting to know the University Library', 'References and Citations', 'Scholarly Publishing' and 'Searching the Internet.' Recently, two discipline related courses were added to benefit students in management & economics, and students in the social sciences. Each course consists of a number of modules. A comprehensive content management system enables library staff to update these modules in less time than was previously possible. EURlib's innovations have brought about increased efficiency combined with an improvement in quality.

The innovative work related to managing educational content was concentrated on establishing the Erasmus Learning Object Repository (ELOR). This university wide archive and distribution centre contains teaching materials authored by Erasmus University teaching staff. It also has links to the products of partner institutions, libraries and commercial publishers. Data stored includes complete courses and serial resources as well as 'teaching objects'- fragments that may be reused by teachers or students in the process of creating new digital products. The repository is currently being used to support teaching activities at the Faculty of History an Arts, and at the Faculty of Philosophy. It is expected that the Faculty of Social Sciences and the Erasmus Medical Centre will soon follow.

The renewal of the information portals has addressed two major issues; the creation of new, advanced subject portals, and the development of applications based on semantic search technology. The subject portals contain detailed and systematic surveys, helping students to find their way more efficiently through the digital universe. The following portals have been realised; Economics & Management, Health Politics & Management, Law, Maritime Economics, Philosophy and Psychology.

Semantic techniques have recently become popular in the field of ICT&E. The main reason is that a semantic approach offers excellent search perspectives to students lacking an overview - the starter population. One big advantage is that a semantic search engine allows the user to use natural language. No keywords are necessary. The software detects meaningful concepts by comparing the natural text to a thesaurus. So the software actually matches concepts which the student hasn't even discovered. Then it offers the student a series of concepts which prompt him or her to go ahead and search even further, within the environment of the proposed concepts. This approach has proven to be a very effective teaching aid. The semantic search engine 'Collexis' has now been integrated into the Psychology Department's electronic learning environment, PsyWeb. Future applications based on 'Collexis' are being considered.

EURlib's electronic publishing activities have resulted in a number of experiments. One of these, the 'ERIM Virtual Doctoral Lab' deserves a special mention. This pilot project researches new ways of connecting custom-made library information to a collaboration environment for PhD-students. This environment stimulates PhD-students to peer review each others theses, during the construction phase. Teachers expect to see an improvement in the quality of the finished theses.

On 23 November 2006 the symposium, The Library and Innovation in Education, was held in the Erasmus Forum to mark the close of the EURlib Project. Guest speaker Paul Miller (Talis, UK) underlined the new direction of the Erasmus University Library with his lecture: 'Serving the user; rethinking the digital library with students at its heart.'

EURlib symposium, The Library and Innovation in Education, 23 November 2006

4. Collectie

Naast gestage uitbreiding van de digitale collecties tijdschriften en andere bronnen, is een aantal opmerkelijke accenten gelegd in 2006. Dat betreft de enorme uitbreiding van het aantal bronnen met financiële data, de aanschaf van een krantenarchief, een uitgebreide collectie elektronische boekrecensies vanaf 1900 en een grote collectie pamfletten op microfiche.

Daarnaast is een aantal wezenlijke keuzes gemaakt voor grote informatiebestanden. Besloten is om de juridische- en bedrijvensecties van Lexis-Nexis op te zeggen. Voor het juridische gedeelte was al een licentie genomen op Westlaw. Voor het bedrijven gedeelte is overgestapt naar Factiva. In beide gevallen betekent dit, zowel inhoudelijk als wat betreft functionaliteit, een verbetering.

Samen met andere universiteitsbibliotheken is uitvoerig gekeken naar de waarde van de database Scopus van Elsevier voor de verschillende vakgebieden. De waarde voor geneeskunde is groot, maar op grond van de te geringe inhoudelijke dekking voor de gebieden economie/bedrijfskunde en sociale wetenschappen is, samen met de Medische Bibliotheek, besloten de licentie te staken.

De gedrukte tijdschriftabonnementen zijn met circa 2800 titels nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal aangekochte gedrukte boeken bedroeg in 2006 circa 7000. Daarnaast zijn er 11.000 gedrukte geschenken opgenomen. De elektronische tijdschriftabonnementen namen met 2300 titels toe tot 14.200. De online boeken stegen met 6300 titels tot 20.270. Het aantal geslaagde downloads van artikelen uit elektronische tijdschriften bedroeg bijna 2.360.000.

Collectievorming per vakgebied

Economie en management

Aan de roep om meer elektronische bronnen met bedrijfskundig nieuws en marktgegevens is in 2006 tegemoetgekomen. Daarnaast hebben verschillende elektronische encyclopedieën op de gebieden management en informatica het aanbod verrijkt. Verzoeken voor 'papieren' tijdschrifttitels worden veelal, na overleg, omgezet in de online variant.

Met het in huis halen van aanvullende elektronische financiële en statistische bronnen sluit de UB beter aan bij de trend van meer kwantitatief onderzoek. De opzet van het Erasmus Data Service Centre (EDSC) is daaruit voortgevloeid: een expertise centrum, binnen de UB, dat als intermediair tussen de gebruiker en de vaak gecompliceerde informatiebronnen fungeert. Ook verzorgt het cursussen en stelt het een aantal pc's met speciale toegang tot financiële informatie beschikbaar.

Filosofie

Naast de traditionele boeken in gedrukte vorm verschijnen steeds meer e-books op het gebied van de filosofie. Beide varianten zijn in 2006 toegevoegd aan de collectie. Het aanbod filosofische e-tijdschriften is groter geworden. De studiezaal Filosofie is uitgebreid met nieuwe standaardwerken. Niet alle verzoeken van medewerkers om aanschaf van digitale bronnen konden worden gehonoreerd. Wittgenstein's *Nachlass* kon wel worden aangeschaft.

Rechten

In het verslagjaar zijn abonnementen genomen op nieuwe databanken zoals Rechtsorde.nl en Nederlandse Documentatie Fiscaal Recht. Het abonnement op laatstgenoemde databank is in samenwerking met de vakreferent economie tot stand gekomen.

De vakreferent rechten heeft in nauwe samenwerking met de informatie-intermediair de in 2005 gestarte saneringsoperatie van de studiezaal afgerond. Aanschaf van benodigd materiaal voor het Europees Documentatie Centrum neemt af, omdat veel van dit materiaal te vinden is via de gratis EU-website.

Op het gebied van internet participeert de vakreferent rechten actief in het project Internet Law Library door middel van het aanleveren van internetbronnen met name op de navolgende rechtsgebieden: rechtspleging, rechterlijke organisatie,

burgerlijk procesrecht, gezondheidsrecht en vervoersrecht. Voor het verkrijgen van deze gegevens heeft hij enkele contactpersonen binnen de juridische faculteit.

Sociale wetenschappen

Voorop het gebied van psychologie is de collectie in 2006 verder uitgebouwd, nu met meer specialistische titels (boeken en tijdschriften). De uitbreiding geschiedt waar nodig in overleg met de Medische Bibliotheek. Ook is extra aandacht besteed aan de aanschaf en beschikbaarstelling van elektronische boeken voor psychologie en elektronisch naslagmateriaal. Overleg is gestart over andersoortige materialen als tests en multimediale materialen.

Scripties van de FSW worden steeds zichtbaarder. Alle (gedrukte) scripties van Bestuurskunde en Sociologie tot en met 2003 zijn inmiddels verhuisd naar de Universiteitsbibliotheek en zijn uitleenbaar via de UB-catalogus. In het Infodoc van de FSW blijven scripties van de laatste jaren ter inzage beschikbaar. De elektronische versie is te raadplegen via de Master Thesis Repository (<https://ep.eur.nl/scripties/handle/2105/4>). De eerste masterscripties van psychologie zijn opgenomen in het aparte studielandschap voor psychologie in de UB.

Geschiedenis, cultuur en media

De collectie is in het verslagjaar in beperkte mate aangevuld, voornamelijk naar aanleiding van specifieke verzoeken vanuit de faculteit (docenten en onderzoekers). Tragische omstandigheden – de langdurige ziekte, gevolgd door het overlijden van de vakreferent Historische en Kunstwetenschappen – zijn daar debet aan.

De belangrijkste aanschaf in 2006 zijn de vijf pamflettencollecties op microfiche: de Knuttel I en II (periode 1486-1750), Van Alphen (periode 1542-1853), Flugschriften des frühen 16. Jahrhunderts en Flugschriften des späteren 16. Jahrhunderts. Een grote hoeveelheid primair bronnenmateriaal is zo beschikbaar voor onderzoek en onderwijs binnen het Erasmus Center for Early Modern Studies.

Op basis van de aangeschafte boeken in het collegejaar 2004-2005 is in het verslagjaar een collectievormingsprofiel gemaakt, waarin onder andere gekeken is naar de verdeling van nieuwe boeken over de verschillende vakgebieden binnen de faculteit. Dit profiel zal dienen als een uitgangspunt voor de toekomstige collectievorming.

Specifieke collecties

Medische Bibliotheek Erasmus MC (MB)

In het kader van het vergroten van de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de wetenschappelijke productie van de eigen instelling werd op 11 april 2006 een symposium over elektronisch publiceren in open access georganiseerd. De UB bracht zo RePub, de academische repository van EUR en Erasmus MC, onder de aandacht van de wetenschappers van Erasmus MC. Sprekers op het symposium *Wetenschap Erasmus MC in de etalage* waren prof. Ab Osterhaus (hoofd afdeling Virologie Erasmus MC), Leo Waaijers (platform manager ICT & Onderzoek bij SURF) en Jan Velterop (directeur divisie open access Springer uitgeverij).

Dit jaar werden de MB en de faculteitshal voorzien van een draadloos netwerk. Toegankelijk zijn alle diensten die via internet beschikbaar worden gesteld, zoals e-mail en Blackboard. De voorziening is een proef om te bepalen hoe ook op andere locaties in het Erasmus MC een draadloos netwerk het beste kan worden aangeboden. Studenten kunnen via hun ERNA-account inloggen, medewerkers van het Erasmus MC krijgen toegang op basis van hun microsectienummer.

Infodoc: FSW informatie & documentatie

Infodoc is primair bedoeld als ondersteuning van het onderzoek van de faculteit der Sociale Wetenschappen. De dienstverlening aan studenten is beperkt, slechts op afspraak kunnen zij de bibliotheek raadplegen.

Met de nieuwe informatiespecialist van het Infodoc wordt nauw samengewerkt op meerdere fronten:

- contacten met nieuwe medewerkers worden zoveel mogelijk gezamenlijk gelegd;
- afstemming van de collectievorming;
- het onder de aandacht brengen van de mogelijkheden van elektronisch publiceren via RePub;
- het ontwikkelen van instructies informatievaardigheden voor met name master- en PhD studenten;
- het voorbereiden van de bijeenkomsten van de bibliotheekcommissie van de FSW.

Door deze vruchtbare samenwerking worden de belangen van de faculteitsmedewerkers FSW op een zo goed mogelijke manier behartigd.

Bedrijven Informatie Centrum (BIC)

Na de verhuizing naar de vierde etage van het T-gebouw lag in 2006 de nadruk op continuering van de uitgezette lijnen. Het aantal pc-werkplekken is uitgebreid van twaalf tot zestien en het aantal inplug-plekken is met twee toegenomen tot acht in het totaal. De stijgende lijn in het gebruik van het BIC na de verhuizing heeft zich in 2006 voortgezet.

Sanders Instituut

De juridische bibliotheek van het Sanders Instituut wordt vooral gebruikt door medewerkers en studenten van de faculteit der Rechtsgeleerdheid. Naast een collectie juridische informatie zijn er voor studenten dertien pc-werkplekken en vier studieplekken beschikbaar. Zij ervaren de werkplekken als zeer prettig en rustig en met name de scriptiestudenten maken daar intensief gebruik van. Incidenteel komen er ook studenten om aan opdrachten te werken waarbij de collectie van het Sanders Instituut onmisbaar is. Helaas moeten de twee medewerkers regelmatig studenten weigeren omdat de werkplekken bezet zijn.

De aanschaf van literatuur wordt afgestemd met de vakreferent Rechten van de UB om dubbele werken zoveel mogelijk te voorkomen. Het grootste deel van de collectie van het Sanders Instituut is nagenoeg altijd ter inzage beschikbaar, omdat alleen medewerkers van de faculteit boeken kunnen lenen. Dit wordt door hen als zeer prettig ervaren, zeker ook door studenten die, meestal gelijktijdig, bepaalde literatuur voor een opdracht nodig hebben. Tijdschriften en losbladige uitgaven kunnen uitsluitend ter plekke worden geraadpleegd.

In 2006 is dankzij schenkingen vooral op het gebied van privaatrecht de collectie verder uitgebreid. Deze schenkingen vormen een waardevolle aanvulling.

IHS-bibliotheek

De bibliotheek van het Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) geeft ondersteuning bij het onderwijs en onderzoeksactiviteiten van de medewerkers en de internationale studenten van het instituut.

In 2006 is veel aandacht besteed aan het up-to-date houden van de boekencollectie over stedelijk bestuur in ontwikkelingslanden.

Het instituut als internationale onderwijsinstelling maakt graag gebruik van aanvullende informatie die via de UB beschikbaar is, en daarnaast dient IHS regelmatig aanschafvoorstellen in voor geschikte naslagwerken voor de studiezaal Sociale Wetenschappen. Studenten worden aangemoedigd om tijdens hun verblijf in Nederland gebruik te maken van de UB. Doordat in de studentenwoningen van het IHS internet toegang is gerealiseerd, luidt de verwachting dat in 2007 vooral de centrale digitale diensten van de UB, zoals elektronische tijdschriften, meer zullen worden gebruikt door de IHS-studenten.

Rotterdamsch Leeskabinet

Ook in 2006 werkte het Rotterdamsch Leeskabinet weer nauw samen met de Universiteitsbibliotheek. De collectie boeken en tijdschriften van het Leeskabinet staat ten dienste zowel van haar leden als van de studenten en medewerkers van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR).

In absolute zin daalde het aantal uitleningen; een tendens die zich ook voordoet bij andere wetenschappelijke (en openbare) bibliotheken. Het aandeel echter van de EUR in het totale gebruik steeg in 2006 in lichte mate: 59% (in 2005: 57%).

De collectievorming van het Leeskabinet betreft Nederlandse en buitenlandse literaire werken, geschiedenis en kunstgeschiedenis. Ook de collecties theologie en wijsbegeerte worden regelmatig aangevuld. Algemene (culturele en politieke) literatuur is eveneens goed vertegenwoordigd. Met de UB bestaan werkafspraken over de onderlinge afstemming van de collectievorming. De collectie groeide in 2006 door aankoop en schenking met 3.105 banden (in 2005: 2.788). Bij de in 2006 opgenomen geschenken lag het zwaartepunt bij monografieën van Nederlandse en buitenlandse kunstenaars en bij studies over humor als sociaal en als historisch verschijnsel.

Het Rotterdamsch Leeskabinet organiseert wetenschappelijke en literaire lezingen vooral voor leden en voor medewerkers en studenten van de EUR. In 2006 werden zes Leeskabinet-lezingen gehouden. De lezingen sloten veelal aan bij de literaire of culturele actualiteit. Zo sprak Frits van Oostrom vlak voor de officiële presentatie van de Canon van Nederland over zijn werk als voorzitter van de canoncommissie. Recent bekroonde auteurs (onder andere K. Schippers en Gerbrand Bakker) verzorgden een lezing over hun winnende roman. De andere sprekers in 2006 waren: Madelon Djadadiningrat en Joyce Roodnat. In totaal werden de lezingen bezocht door 599 belangstellenden.

Binnen het Leeskabinet vond in 2006 een ingrijpende personele wijziging plaats. Na ruim 34 jaar leiding te hebben gegeven aan het Leeskabinet ging drs. J.W. de Jong met ingang van februari met pensioen. Op vrijdag 27 januari werd tijdens een drukbezochte receptie afscheid van hem genomen. Zijn opvolger, drs. P.N.G. Pesch, trad op 1 februari in dienst.

Veel aandacht werd besteed aan vernieuwing en afstemming van administratieve systemen (ledenadministratie en financiële administratie). In 2007 zal het Leeskabinet naar verwachting gebruik kunnen maken van het geautomatiseerde uitleensysteem van de UB. De ledenadministratie is met het oog hierop aangepast.

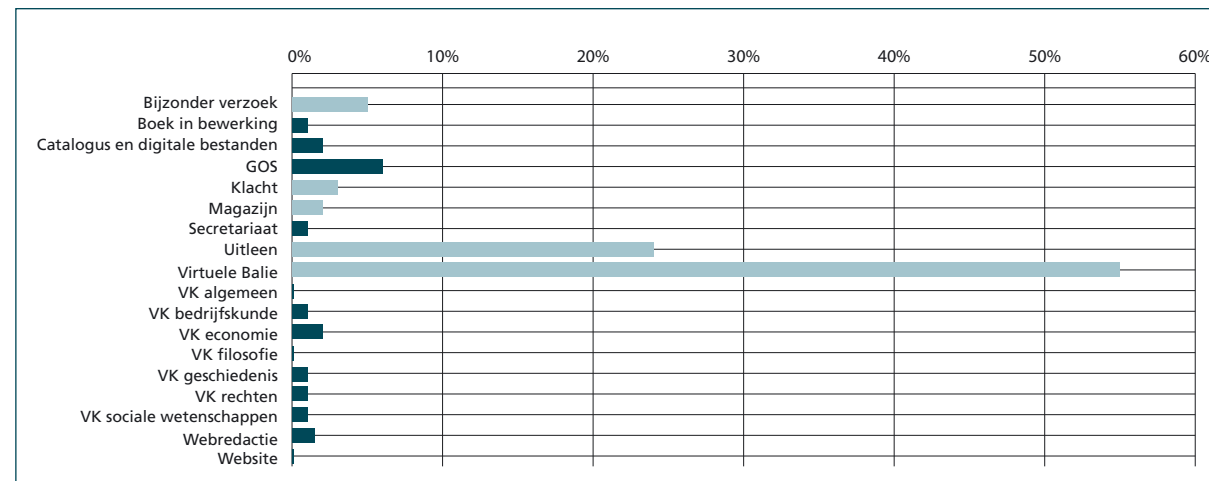
Een uitgebreid jaarverslag van het Rotterdamsch Leeskabinet kan worden aangevraagd via kabinet@ubib.eur.nl

5. Dienstverlening

Berichtenverkeer

Sinds september 2005 regelt de UB met behulp van geautomatiseerde workflows de afhandeling van e-mailberichten van de UB-gebruiker. Hoewel in eerste instantie aangeduid met 'vraagafhandeling', hetgeen vooral doet denken aan het beantwoorden van (inhoudelijke) vragen, wordt in 2006 de meer toepasselijke term 'berichtenverkeer' gehanteerd. De praktijk laat zien dat de behoefte aan overallservice via een loket (vragen, verzoeken om bepaalde services, aanschafsuggesties, opmerkingen of klachten, enzovoort) aanzienlijk is. Om een goede en controleerbare afhandeling van berichten binnen de kortst mogelijke tijd te kunnen garanderen zijn daarom naast technische voorzieningen ook organisatorische maatregelen genomen. Zo zijn er kennis- en verantwoordelijkheidscircuits geformeerd voor de afhandeling van de aan een bepaald circuit toegewezen bericht. Per circuit is een hoofdverantwoordelijke aangewezen. Daarnaast zien een workflowmanager en kwaliteitsmanager toe op het naleven van respectievelijk doorlooptijden, procedures en inhoudelijke kwaliteit. Daartoe zijn 'kringen' geformeerd waarin opvallende vragen en antwoorden (zoals de zoekstrategie!) worden behandeld, de gevolgde procedure wordt doorgelicht en wordt er besproken hoe een zo publieksvriendelijk mogelijke afhandeling kan worden gegarandeerd.

Grafiek 1 > Circuitaandeel

In 2006 werden volgens het systeem ruim 5.000 berichten afgehandeld waarvan meer dan 85% via het Frontofficeloket. De circuits met de lichte staven worden gerekend tot de 'virtuele' Frontoffice van de UB. De circuits met donkere staven zijn zogenaamde tweede lijnsvragen, verzoeken etc. en gaan verder de organisatie in.

Balies

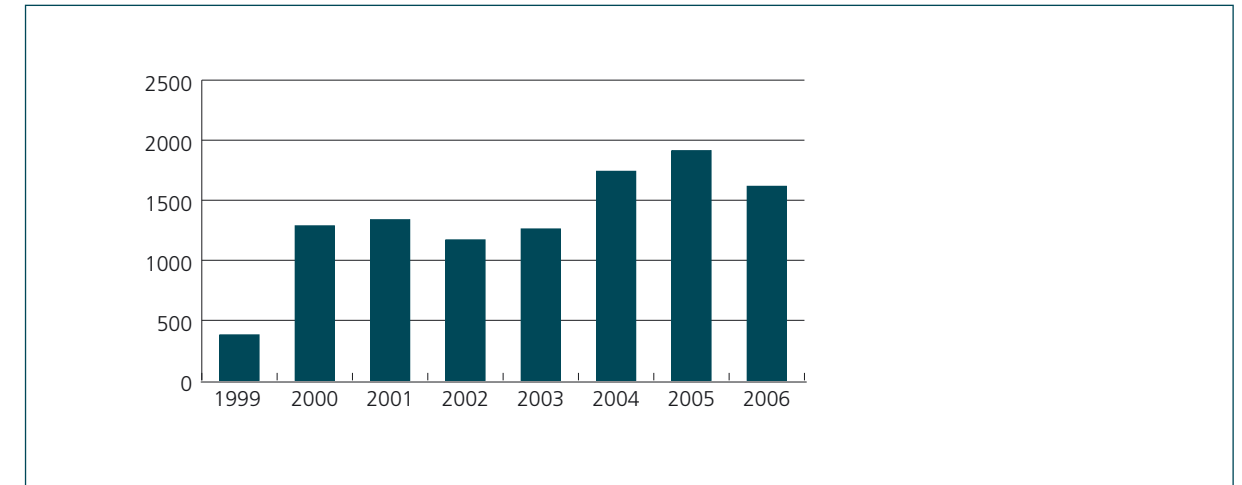
Het aantal vragen aan de (fysieke) informatiebalies is in de loop van 2006 licht toegenomen ten opzichte van 2005. Nog steeds bestaan 75 tot 80% uit korte vragen naar de beschikbaarheid van materiaal of de te volgen procedures, en ruim 20% uit inhoudelijke vragen naar onder meer collectie of zoekmethoden. Er werden wat minder vragen gesteld bij de studiezalen, niet opmerkelijk gezien de personele onderbezetting van de afdeling waardoor die balie een deel van het jaar niet kon worden bemenst. Dit zal een van de redenen zijn waardoor de vraag hier niet is gegroeid. Anderzijds komt dat vermoedelijk doordat de studiezalen steeds meer als stiltegebied worden gezien, waardoor ook het stellen van een vraag storend is. Bovendien is het een feit dat de vragen voor een deel kunnen worden voorkomen door het grotere aantal instructies en door intensiever gebruik van de leerlijn informatievaardigheden.

Vragen	2005	2006
Informatiebalie	15.025	17.118
Balie studiezalen	5.433	5.390
Totaal	20.458	22.508

Avonddiensten

Gebruikers geven bij herhaling aan prijs te stellen op extra openingsuren, maar het gebruik ervan is desondanks niet indrukwekkend. In 2006 waren er 76 avonddiensten met in totaal 156 extra openingsuren. De bezoekers komen 's avonds met name boeken afhalen. De behoefte aan informatie is gering.

Grafiek 2 > Klanten uitleenbalie avonddienst

Uitlening

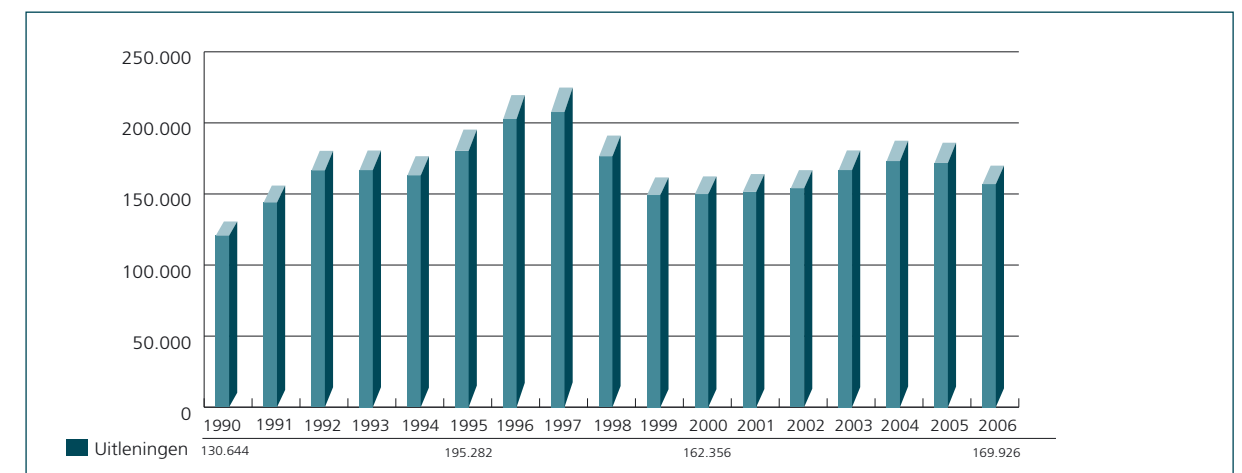
Alhoewel de tijden van stijgende uitleencijfers voorbij lijken, is het uitleenen van boeken toch nog altijd een duidelijk deel van de directe dienstverlening.

Ook in 2006 zijn de meest actieve leners de EUR-studenten (60,7%). Zij liggen straatlengten voor op de EUR-medewerkers (14%) en de groep 'Overig' (13,8%). Het aandeel van het interbibliothecaire leenverkeer (IBL) bedraagt 4,6% van het totaal. Rest nog de studenten van elders (4,3%), particulieren (2%) en EUR-alumni (0,6%).

Het zelf verlengen van de uitleentermijn via de online catalogus is verder toegenomen. Slechts een op de acht UB-gebruikers meldt zich nog bij de balie voor het langer in bezit mogen houden van een boek.

Het is weliswaar heel eenvoudig om in korte tijd via de online catalogus een boek te aan te vragen, de gang naar de UB blijkt vaak te lang. Van het gevraagd materiaal blijft in 2006 een op de drie publicaties in de zogenaamde dagkast staan.

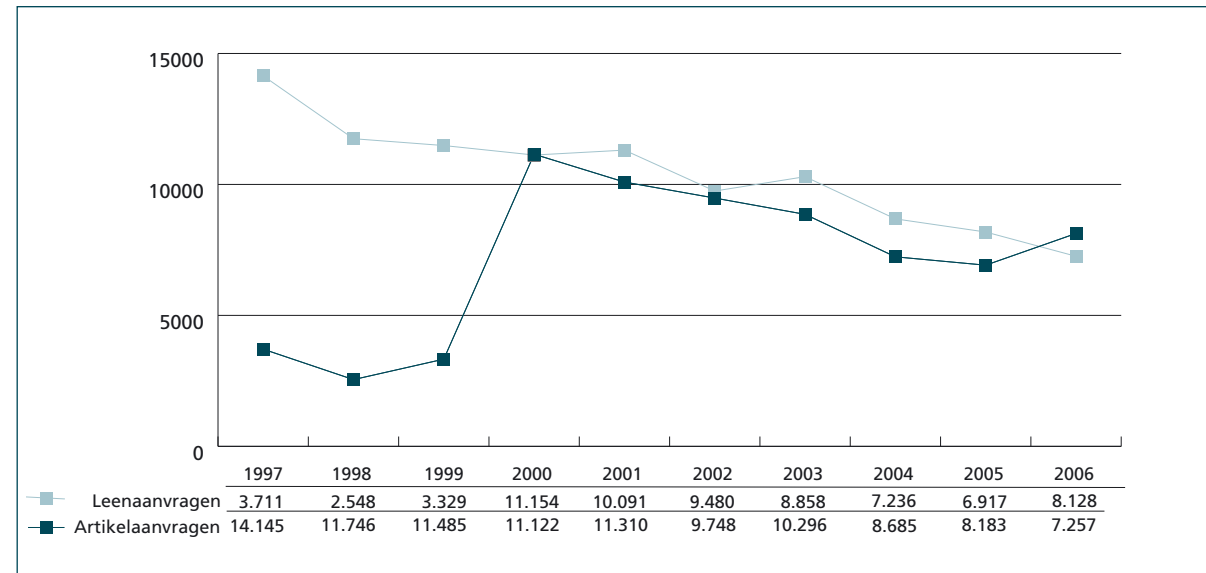
Grafiek 3 > Uitleeningen

IBL (Aanvragen 'van' andere instellingen)

Het interbibliotheecair leenverkeer als geheel vertoont al geruime tijd een neerwaartse trend. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de toegenomen beschikbaarheid van elektronische publicaties. Het kostenaspect kan overigens ook een factor zijn. De aanvragende instellingen zijn steeds minder bereid het IBL te subsidiëren.

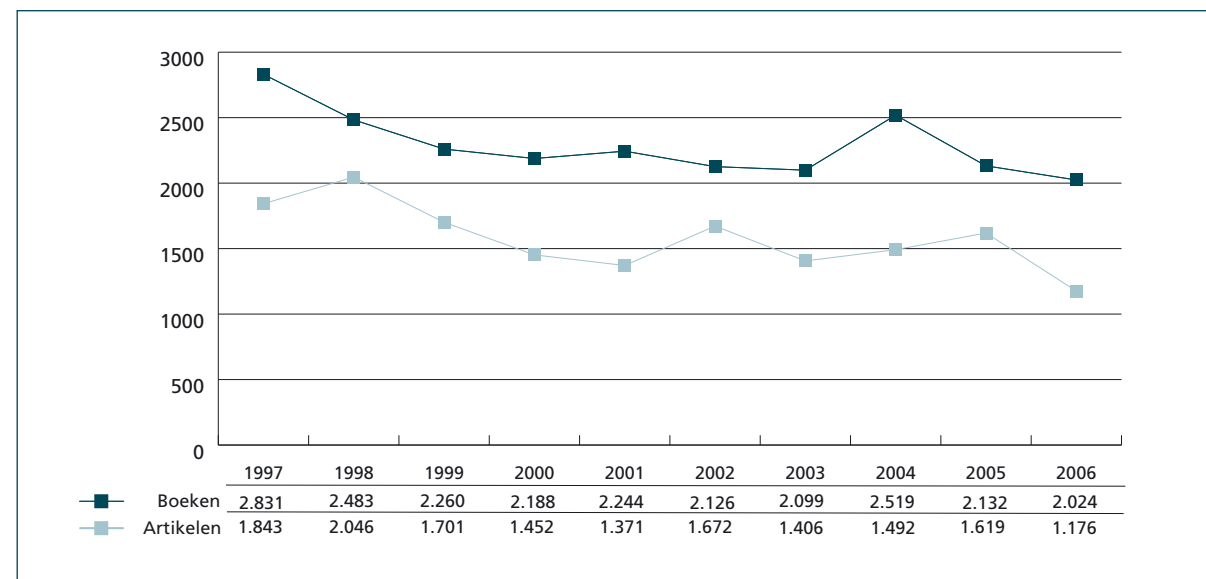
Grafiek 4 > Ontvangen IBL-aanvragen

IBL (Aanvragen 'bij' andere instellingen)

Ook het uitgaande IBL (aanvragen bij andere instellingen) laat een neerwaartse trend zien in overeenstemming met inkomend IBL (aanvragen van andere instellingen).

Grafiek 5 > Uitgaande IBL-aanvragen

Instructies en rondleidingen

Bij een toenemend aantal studierichtingen is een rondleiding in de UB en een instructie in het gebruik van elementaire informatiebronnen in de opleiding geïntegreerd. Zeker in het begin van het collegejaar, in de maanden september en oktober, wil de UB grote hoeveelheden studenten een eerste zicht geven op de faciliteiten die de bibliotheek hen kan bieden. De rondleidingen duren een half uur, waarin de collecties, met name gericht op hun vakgebied, het lenen van boeken en de standplaats van tijdschriften en de beschikbaarheid van studieplaatsen centraal staan.

In veel gevallen hoort daar een instructie bij van een à anderhalf uur. Daarin komt het gebruik van elektronische diensten – catalogus, enkele relevante databanken – aan de orde en kunnen de studenten praktische ervaring opdoen. Dit alles vraagt een grote hoeveelheid tijd en inzet van de medewerkers van Gebruikersondersteuning; niettemin wordt ernaar gestreefd met name de rondleidingen en instructies voor eerstejaars verder uit te breiden. Met dit alles hoopt de UB de drempel voor het gebruik van haar diensten te verlagen.

In het verslagjaar zijn er in totaal 107 rondleidingen georganiseerd voor groepen van verschillende grootte, van zes tot 25 personen. Het aantal instructies in 2006 bedroeg 96, waarin alle faculteiten waren vertegenwoordigd zoals eerstejaars economie, bedrijfskunde, sociologie, uitwisselingsstudenten rechten, algemene cultuurwetenschappen, beleid en management gezondheidszorg, geschiedenis, psychologie en kunst en cultuurwetenschappen.

Naast de instructies wordt veel aandacht besteed aan de actualisering van de in 2005 opgezette leerlijn informatievaardigheden. Deze modules worden goed gebruikt.

Studiezalen

De UB beschikt over vijf ruimtes waar studenten in wisselende mate van rust kunnen studeren. De ruimte bij de informatiebalie is vrij rumoerig, omdat er veel gepraat wordt en er transitieverkeer is naar de andere studiezalen. De andere ruimtes zijn echter betrekkelijk rustig, vooral de zalen waar de vakcollecties zijn opgenomen.

In de loop van 2006 is het aantal balies teruggebracht naar twee: een voor de studiezalen en een algemene Informatiebalie bij de ingang. De reden was, naast de onderbezetting van de afdeling GOS, de constatering dat 'de balie' steeds minder voor inhoudelijke vragen werd geraadpleegd. Ook de balie in de mediatheek is het grootste deel van 2006 niet bezet geweest. Daar is in zoverre te spreken van een tekort, dat studenten die in die ruimten studeren kennelijk behoefte hebben aan toezicht en assistentie.

De faciliteiten in en rond de studiezalen zijn in de loop van 2006 uitgebreid met drie extra printer/kopieerapparaten; door de UB gehuurd van de firma Océ. Deze machines, op basis van chipkaartbetaling, voorzien duidelijk in een behoefte. De vijf kopieerapparaten in het tijdschriftenmagazijn staan onder beheer van Cendris en werken met de bij Cendris verkrijgbare kopieerkaarten. De UB streeft er naar in de toekomst alle betalingen te laten verlopen via chipkaart. Het is de bedoeling in 2007 de apparaten uit te breiden met een scanmogelijkheid.

Door het aanbrengen van extra koeling werd in 2005 de klimaatvoorziening in de studiezalen verbeterd. In de zomer van 2006 bleek deze installatie toch nog niet voor het gewenste resultaat te zorgen. Na het verhelpen van de problemen is in de meeste zalen een goed werkklimaat gerealiseerd – een duidelijke verbetering ten opzichte van de afgelopen jaren.

Bij aanvang van het nieuwe collegejaar in september is in de zgn. 'huisregelweek' nog eens met nadruk gewezen op de huisregels. De UB overtreedt in die week haar eigen regels onder meer door het pontificaal opstellen van een 'rommelige werktafel': een pc met propjes, kauwgom, schillen en blikjes en flesjes drank. Daarnaast wordt de melding over mobiel bellen – alleen toegestaan op aangewezen plaatsen – een aantal keren per dag via de intercom uitgezonden. De boodschap, dat vuil en lawaai de concentratie stoort, komt in het algemeen goed over. Een mobiele telefoon alleen gebruiken in de trappenhuizen, die daartoe met geluiddempend materiaal zijn bekleed, is aardig ingeburgerd geraakt.

Herinrichting studiezalen

Waren in het verleden alleen in tentamentijd de studiezalen echt vol, de laatste jaren is het de dagelijkse realiteit. Dat wordt niet door iedereen als prettig ervaren, zoals bij de gebruikersonderzoeken steevast naar voren komt. De vraag om meer studieplekken is groot. Spreiding van de tentamens over het hele jaar sinds de invoering van de BaMa speelt daarbij een rol, evenals het veel grotere aantal studenten aan de EUR en de nieuwe studiemethoden zoals onder andere gebruikt bij de studie Psychologie.

Aangezien de uitbreiding van het gebouw met een extra verdieping pas in 2012 staat gepland zijn extra studieplekken in de bestaande ruimten alleen te creëren na verwijdering van boekenkasten. De digitalisering van de wetenschappelijke informatie maakt zoiets mogelijk. In 2006 is besloten tot een grootscheepse herinrichting van de studiegebieden in de bibliotheek, gebaseerd op minder boeken en meer tafels. In 2007 zal de nieuwe opzet gereed zijn. De veranderingen op een rij:

- van 585 naar 700 studieplekken
- van 124 naar 187 studieplekken met pc
- meer individuele plekken, meer variatie in werkplekken
- gesaneerde studiezaalcollectie, geheel up-to-date
- studiezaalboeken opgesteld in één doorlopende onderwerpsreeks in plaats van de huidige indeling in studiezalen per faculteit
- tien jaar gebonden tijdschriften open toegankelijk in plaats van twintig jaar
- geluidszones, met ook echte stilte hoeken
- het tapijt (nog uit de bruine jaren!) vervangen door een mooie, sterke rubbervloer.

Documentverwerking

De afdeling Documentverwerking verricht achter de schermen beheerswerkzaamheden voor de catalogus. Naast de lopende werkzaamheden heeft een aantal zaken extra aandacht gevraagd:

- De herinrichting van de studiezalen heeft geleid tot aanzienlijke saneringswerkzaamheden aan de studiezaalcollecties. Ook is het aantal tijdschriftjaargangen in het Open Tijdschriftenmagazijn teruggebracht van twintig naar tien. Om al deze mutaties op een effectieve en efficiënte manier in de catalogus te verwerken is een lokale applicatie ontwikkeld. De verwachting is de mutaties in 2007 te kunnen afronden.
- Daarnaast is een aantal applicaties voor administratieve gegevensverwerking verder gestroomlijnd en aangepast aan de nieuwe medewerkersomgeving.
- Het scriptiebestand van de UB is geconverteerd en overgezet naar een nieuwe configuratie.
- De UB overweegt de aanschaf van een 'Electronic Resources Management System' teneinde de verwerking van de elektronische bronnen verder te stroomlijnen. In dit kader hebben er productpresentaties en –vergelijkingen plaatsgevonden.
- In het verslagjaar is met regelmaat het nieuwe landelijke bibliotheeksysteem (LBS4) getest. Door omstandigheden is het ook in 2006 nog niet tot ingebruikname van dit systeem gekomen.

Magazijnen

Door de herinrichting van de studiezalen is de open opstelling van tijdschriftbanden van twintig naar tien jaargangen teruggebracht. De toch al beperkte opslagruimte van de UB is daardoor verder geslonken. De verplaatsing heeft beslag gelegd op 1.000 meter van de bruto 3.000 meter nog beschikbare ruimte.

Binderij

De binderij verzorgt als vanouds voor de bibliotheek het binden van kranten en tijdschriftjaargangen, het verstevigen van boeken en de reparatie van boeken. Het maken van dozen, bijvoorbeeld voor het opbergen van brochures, vindt op beperkte schaal plaats. Op verzoek worden tegen betaling tijdschriften gebonden voor de faculteiten van de EUR of derden.

In 2006 hebben de drie medewerkers 3155 tijdschriften en 48 kranten gebonden en zo'n 1960 boeken verstevigd of gerepareerd.

Ook dit verslagjaar was het zelf binden in plaats van het uitbesteden economisch verantwoord. Bovendien is het een voordeel dat het materiaal binnen het gebouw van de UB blijft. Het aantal te binden tijdschriften zal gestaag afnemen. Voor het Rotterdamsch Leeskabinet moet echter nog altijd een grote hoeveelheid oudere tijdschriften worden behandeld.

Op termijn wordt een overstap op extern binden voorbereid.

6. Informatisering, automatisering en elektronisch publiceren

Informatisering en Automatisering

De afdeling Informatisering en Automatisering (I&A) heeft naast de reguliere taken, zoals: het beheer van 90 medewerker-pc's, 150 gebruiker-pc's, 24 servers, de UB website en het Intranet, de databanken en cd-roms, DSpace, LBS, iPort, de Randtriever en het afhandelen van meer dan duizend storingen en andere vragen, in 2006 een aantal projecten uitgevoerd.

Gebruikersomgeving

Op alle werkplekken voor gebruikers in de UB (in totaal 83) zijn in het verslagjaar de pc's vervangen door nieuwe hardware, met flatscreens. Daarbij is qua opbouw en software aangesloten bij de omgeving zoals aangeboden in de Elektronische studiezaal.

Aan alle pc's kunnen de UB-bezoekers zowel de wetenschappelijke informatie raadplegen als werkstukken maken. Het onderscheid tussen pc's, alleen voor de catalogus of databestanden en pc's waar ook tekstverwerking op mogelijk is, bestaat niet meer. Dit is een duidelijke verbetering voor de gebruikers.

Alle pc's worden in 2006 heel intensief gebruikt. Toch is er aan de pc's op stahoogte altijd wel plaats om even de catalogus te raadplegen. In de loop van 2007 vindt verdere aanpassing van software op deze pc's plaats. De beheersbaarheid door de afdeling I&A zal verder worden verbeterd. Het streven is de inrichting van deze pc's zoveel als mogelijk aan te laten sluiten bij de pc's voor de studenten in het G-gebouw.

iPort

Van iPort, de door OCLC PICA geleverde software voor 'federated searching', is in 2006 een nieuwe versie in gebruik genomen. Deze heeft meer functionaliteit dan de vorige versie. iPort wordt vooral gebruikt in de portals voor studenten, waar het studenten de mogelijkheid biedt om gelijktijdig te zoeken in een beperkt aantal, voor het vakgebied specifiek relevante, bestanden.

OCLC PICA heeft het voornemen iPort te vervangen door een nieuw product, afkomstig van een door OCLC PICA overgenomen Duitse leverancier. De UB heeft zich in principe bereid verklaard over te stappen op dat product, dat in ieder geval niet minder functionaliteit biedt en wel veel gemakkelijker is te onderhouden door de afdeling I&A.

Het is echter ook mogelijk dat in 2007 de keuze valt op een heel ander 'federated searching' systeem, mits dat beter aansluit bij een nog uit te kiezen Link solver.

DSpace, RePub

Er is in 2006 veel tijd gestoken in de software voor het elektronisch publiceren DSpace. Ook de website van RePub heeft de nodige aandacht gekregen.

Lokaal Bibliotheekstelsysteem

Onevenredig veel tijd is in 2006 besteed aan de nieuwe bibliotheeksoftware LBS4. Reeds een aantal jaren geleden heeft OCLC PICA aangekondigd dat LBS3 vervangen moet worden door LBS4. Met enige regelmaat zijn de afgelopen jaren verbeterde versies geïnstalleerd en getest. Steeds weer kwamen oude problemen terug of verrezen nieuwe. Naar verwachting zal in 2007 het systeem van start gaan. Een en ander vergt niet alleen veel tijd, maar ook een haast niet meer op te brengen optimisme en doorzettingsvermogen bij de betrokken medewerker van I&A en bij (de hoofden van) de betrokken afdelingen.

Randtriever

Het project 'renovatie pull banden besturing' is in 2006 afgerond. De software die de communicatie met het landelijk bibliotheekstelsysteem regelt is, in navolging van LBS, aangepast aan de verschillende versies en herhaaldelijk getest.

Dienstencatalogus

Het hoofd van de afdeling I&A heeft, op basis van het werk van een afstudeeropdracht van een hbo-student, een dienstencatalogus voor de afdeling I&A opgesteld. Het lag in de bedoeling om, na acceptatie van die catalogus door alle betrokkenen in de UB, daar vervolgens een SLO (Service Level Objective) op te baseren: een overeenkomst over het beoogde service-niveau per dienst. Dit zou de onduidelijkheid binnen de UB over wat de afdeling voor de medewerkers kan betekenen moeten opheffen en de basis moeten vormen van een goede dienstverlening door de afdeling. In afwachting van de komst van een nieuw hoofd I&A is het project echter tijdelijk stilgelegd.

Helpdesk

Een ander project van het vertrokken afdelingshoofd was de verbetering van de gang van zaken rond wensen, verzoeken, klachten en helpdeskvragen. Binnen de afdeling is gewerkt aan een duidelijker systeem voor de behandeling van verzoeken. Om sneller te kunnen reageren op verzoeken heeft een helpdeskmedewerker een werkplek gekregen op de eerste verdieping bij de bedrijfsafdelingen.

RePub: Elektronisch publiceren

Onder de naam RePub, tot voor 2006 bekend als dEAR, heeft de afdeling in het verslagjaar het digitaal toegankelijk maken van onderzoeksresultaten voortgezet.

Voor de wijziging van de naam is gekozen omdat het te veel spraakverwarring gaf met DARE (Digital Academic REpositories) van de gezamenlijke Nederlandse universiteiten, KB, KNAW en NWO.

Begin 2006 telt RePub 2200 items in full-text. Aan het einde van het jaar is het aantal publicaties in het repository bijna verdubbeld. Onderzoekers van de interfacultaire onderzoeksschool ERIM, en van de faculteiten Sociale Wetenschappen en Economie zorgen voor een belangrijk deel van de aanwas, evenals de gestage stroom van dissertaties. Daarnaast levert het project op landelijk niveau, 'HonDAREdduizend', een bijdrage aan de stijging.

Elektronisch publiceren is in 2006 een vertrouwd onderdeel van bibliotheken geworden. Digitale tijdschriften vervangen de vertrouwde papieren uitgaven en de promovendi van de EUR leveren hun dissertatie digitaal in bij de UB.

RePub stelt zich ten doel om alle wetenschappelijk informatie van de EUR elektronisch te publiceren. Zo komt het onderzoekresultaat snel beschikbaar voor vakgenoten in binnen- en buitenland. Als alle universiteiten dat voor de publicaties van hun medewerkers doen, ontstaat een vrij, voor iedereen toegankelijk, wereldwijd gedistribueerd systeem van elektronische wetenschappelijke publicaties.

Naast deze 'nieuwlichterij' bestaan nog taaie tradities: auteurs sturen hun wetenschappelijke artikelen, elektronisch, aan tijdschriften en dragen dan nog maar al te vaak ook al hun rechten over. Duidelijke regels over het copyright van een uitgave blijken in de context van elektronische documenten ineens minder duidelijk te zijn.

Bij de RePub-introductieworkshop voor FHKW in juni en voor FW in november, zijn de deelnemers op de problematiek van het auteursrecht gewezen. Ook op de door RePub georganiseerde bijeenkomst in april voor de medische onderzoekers bij Erasmus MC kwam het auteursrecht aan de orde.

RePub-medewerkers onderhouden regelmatige contacten met de faculteiten van de EUR. Niet alleen om te proberen meer publicaties het repository in te loodsen, maar ook om te adviseren op het gebied van elektronisch publiceren, of om nieuwe diensten op te zetten rond de inhoud van het repository. In 2006 is het nieuwsbulletin *RePub News* geïntroduceerd, speciaal voor de EUR-onderzoekers.

7. Personeel

Een groot deel van 2006 is gewerkt aan een nieuw fundament voor het repository, het zogenaamde 'voorportaal'. Het voorportaal is eigenlijk gewoon software om beter te kunnen inspelen op de universitaire wetenschappelijke informatiestromen: koppelen van het repository aan Metis, het wetenschappelijk informatiesysteem; auteurs die verschillende versies van hun publicaties naar RePub kunnen sturen (versiebeheer); bijhouden van allerlei copyright belemmeringen. Maar ook een systeem dat de afdeling RePub in staat stelt op de achtergrond te werken aan kwalitatief goede metadata om op basis daarvan nuttige diensten te leveren. Een van die diensten, die zelf weer allerlei nieuwe diensten bevat, is de RePub website (<http://repub.eur.nl>) die in 2006 sterk verbeterd werd.

Binnen de UB is RePub een eenheid met verschillende vertakkingen. Zo wordt samengewerkt met de afdeling Documentlevering bij het digitaliseren van gedrukte publicaties die moeten worden opgenomen in het repository. Samenwerking vindt ook plaats met een klein Canadees bedrijf aan een strategie om alle pdf-documenten in het repository, zonder verlies aan informatie, om te zetten naar XML-files, zodat de publicaties beter kunnen worden bewaard en hergebruikt. Binnen de muren van de UB neemt RePub deel aan innovatieve projecten, waar ook de faculteiten bij zijn betrokken. Zo is er nu een trend naar opname van datasets (FEW en ERIM) en leermiddelen (Erasmus MC) in het repository.

Er werden dit jaar een aantal RePub-workshops bij de faculteiten georganiseerd

Personeel in cijfers

Op 31 december 2006 telt het personeelsbestand 32 mannen en 45 vrouwen. Het aantal fte's bedraagt 59,41. De personele bezetting daalt in het verslagjaar van 85 naar 77 medewerkers, mede het gevolg van het onvervuld blijven van een aantal vacatures.

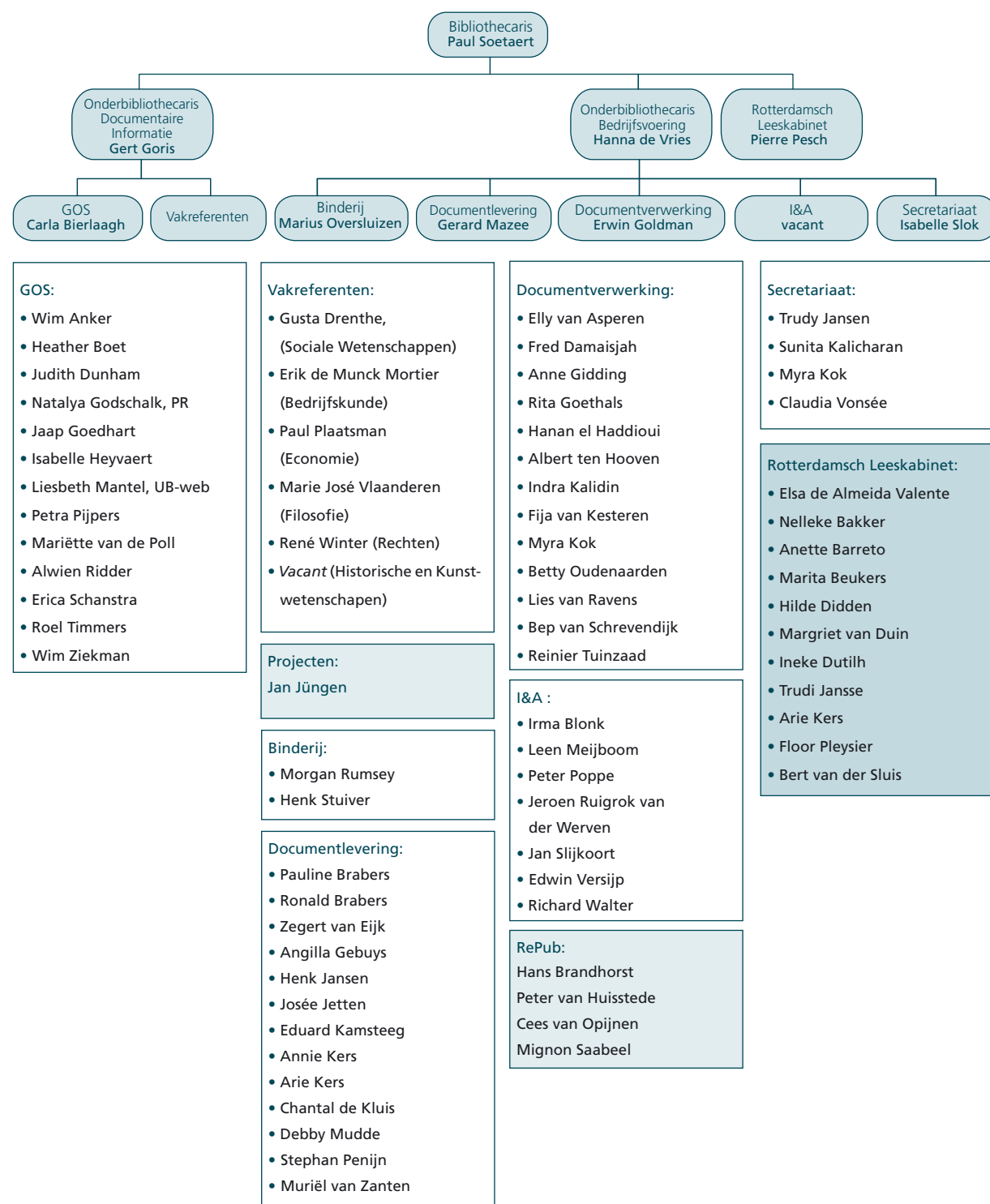
In 2006 treden drie medewerkers in dienst. Om diverse redenen verlaten vijf medewerkers de UB. Een van hen neemt op eigen verzoek ontslag. Op grond van hun leeftijd beëindigen twee medewerkers het dienstverband; de een maakt gebruik van de FPU-regeling, de ander bereikt de pensioengerechtigde leeftijd. Daarnaast heeft de UB-gemeenschap kennis moeten nemen van het overlijden van twee collega's. Drs. Arjan van Aelst (1960-2006) vervulde bijna twintig jaar de functie van vakreferent Historische en Kunstwetenschappen. Ger van der Kolk (1943-2006), medewerker financiën van het secretariaat, werkte sinds 1969 bij de UB.

Tabel 1 > Aard en omvang dienstverband (peildatum 31 december 2006)

Soort dienstverband	Voltijd aanstelling		Deeltijd aanstelling		Totalen
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
proeftijd	3	0	1	2	6
vast	18	7	10	36	71
tijdelijk	0	0	0	0	0
Totaal	21	7	11	38	77

Er zijn bij de UB meer vrouwen in dienst dan mannen. Ruim 84% van de vrouwen werkt in deeltijd. Dit is ten opzichte van 2005 een toename van 4%. De verhouding man/vrouw naar fte - 28/31 - vertoont meer evenwicht. Van de 77 personeelsleden hebben er 49 een parttime functie. Het aantal mannen dat in deeltijd werkt is in het verslagjaar met twee afgenomen.

Tabel 2 > Organigram (peildatum 31 december 2006)

ACUB

Dankzij de activiteitencommissie van de UB (ACUB) zijn de medewerkers op 30 augustus gezamenlijk een dag uit geweest. In het Rembrandt-herdenkingsjaar is een bezoek gebracht aan Leiden, de geboorteplaats van de wereldvermaarde schilder. De reis per trein kan als een unicum worden aangemerkt, want de uitstapjes buiten Rotterdam zijn altijd per bus gemaakt. Op het programma stond de tentoonstelling *Rembrandt de Verteller* in het Stedelijk Museum De Lakenhal, een stadswandeling in het voetspoor van Rembrandt, waarbij de hofjes niet werden overgeslagen en een bezoek aan de Hortus Botanicus. Als afsluiting van de dag stond in het koetshuis De Burcht een high tea gereed.

De traditionele kerstborrel – rijk voorzien van hapjes en drankjes – op woensdag 20 december is er een met een vrolijke noot geweest dankzij het optreden van Chant'EUR, het medewerkerskoor van de EUR.

Dienstraad

De Dienstraad bestaat in 2006 uit L. Meijboom (voorzitter), mr. R. Winter (secretaris), mw. E. Kamsteeg en mw. D. Mudde. De Dienstraad vertegenwoordigt het personeel van de UB in het overleg met het diensthoofd. Er zijn in 2006 vier overlegvergaderingen gehouden met de Bibliothecaris. Daarbij zijn, onder andere, de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Herinrichting UB
- Flexibele werkweek, vakantieregeling
- Opheffing binderij
- Samenwerking GOS/Documentlevering.

De Dienstraad heeft schriftelijk namens alle UB-medewerkers bij het College van Bestuur aandacht gevraagd voor de teruggang in inkomen vanwege de invoering van het nieuwe zorgstelsel per 1 januari 2006, alsmede voor de starre toepassing van de vakantieregeling. Verder heeft de Dienstraad een brief gestuurd aan het EUROPA (Erasmus Universiteit Rotterdam Overleg Personele Aangelegenheden) om aandacht te vragen voor de positie van een medewerker van de binderij na de mogelijke opheffing van deze dienst.

Uit praktische overwegingen heeft de Dienstraad, via het diensthoofd, een verzoek gericht tot het College van Bestuur om het aantal leden van de raad uit te breiden naar vijf. Het College heeft hier mee ingestemd. In november zijn verkiezingen gehouden voor de nieuwe samenstelling van de Dienstraad die met ingang van januari 2007 met vijf leden van start zal gaan.

Congressen, lezingen en presentaties

Congres-, conferentie- en symposiumbezoek

Carla Bierlaagh

- Online conferentie, Amsterdam, 8 november

Gusta Drenthe

- Symposium Balans en toekomst van de sociologie, EUR-FSW, 31 maart
- Symposium Paradoxen van individualisering, EUR-FSW, 13 april
- Opening DANS, Den Haag, 1 juni
- Launch Virtual Knowledge Studio / KNAW, Amsterdam, 11 oktober

Gert Goris

- Studiedag Onderwerpsontsluiting, Den Haag, 27 april
- Launch Virtual Knowledge Studio / KNAW, Amsterdam, 11 oktober
- Online conferentie, Amsterdam, 8 november

Erik de Munck Mortier

- EBSLG meeting, Helsinki (Finland), 23 april
- EBSLG meeting, Oslo (Noorwegen), 17 mei

Paul Plaatsman

- NEREUS meeting, Leuven (België), 26 januari
- NEREUS meeting, Oxford (Groot-Brittannië), 11 mei

Paul Soetaert

- Steering Committee NEREUS, Leuven (België), 27 januari
- Conferentie Globalisering van informatie, Den Haag, 17 maart
- Auditing LIBER, Kopenhagen (Denemarken), 3 april
- Studiedag Onderwerpsontsluiting, Den Haag, 27 april
- Steering Committee NEREUS, Londen (Groot-Brittannië), 12 mei
- Ontmoeting UKB-NRW, Nijmegen, 22-23 juni
- LIBER conferentie, Uppsala (Zweden), 4-8 juli
- Werkconferentie Blue Shield Nederland, Den Haag, 28 september
- Steering Committee NEREUS, Maastricht, 6 oktober

Marie José Vlaanderen

- Studiedag Onderwerpsontsluiting, Den Haag, 27 april

Hanna de Vries

- Conferentie Academic Library and Information Services: New Paradigms for the Digital Age, Bielefeld (Duitsland), 7-9 februari
- IFLA World Library and Information Congress, Seoul (Zuid-Korea), 18-24 augustus
- Online conferentie, Amsterdam, 8 november

Lezingen, presentaties

Gusta Drenthe

- Presentatie 'Information literacy for the generation Einstein' (met Isabelle Heyvaert), symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie' UB EUR Rotterdam, 23 november

Gert Goris

- Presentatie De praktijk, voordelen van Open Access, symposium 'Elektronisch Publiceren' Erasmus MC Rotterdam, 11 april
- Presentatie 'Ontsluiting van een digitale leeromgeving', NVB-WB congres, Koninklijke Bibliotheek Den Haag, 27 april
- Presentatie 'De UB EUR en het academisch onderwijs, symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie' UB EUR Rotterdam, 23 november

Isabelle Heyvaert

- Presentatie 'Information literacy for the generation Einstein' (met Gusta Drenthe), symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie' UB EUR Rotterdam, 23 november

Jan Jüngen

- Presentatie 'Thesaurus driven semantic search applied to structuring Electronic Learning Environments' (met Liesbeth Mantel), congres Internet Librarian International, Londen (Groot-Brittannië), 7 oktober
- Presentatie 'Het Erasmus Learning Object Repository: een nieuwe service van de universiteitsbibliotheek - voor docenten, maar ook voor het concern' (met Mathijs Doets) symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie' UB EUR Rotterdam, 23 november

Liesbeth Mantel

- Presentatie 'Thesaurus driven semantic search applied to structuring Electronic Learning Environments' (met Jan Jüngen), congres Internet Librarian International, Londen (Groot-Brittannië), 7 oktober
- Presentatie 'Semantische technieken op basis van een thesaurus, toegepast op het structureren van onderwijscontent' (met Wilco te Winkel) symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie' UB EUR Rotterdam, 23 november

Paul Soetaert

- Opening tot het symposium 'De bibliotheek en onderwijsinnovatie', UB EUR Rotterdam, 23 november

René Winter

- Presentatie 'Legal Information Search in the Netherlands', Seminar Fins Parlement Helsinki (Finland), 13 juni

Publicaties

Alwien Ridder en Gusta Drenthe, 'Informatievaardig worden bij de Universiteitsbibliotheek', in: *Informatie Professional*, 10(2006)12, p. 14-17.

René Winter, 'Legal Information Search in the Netherlands', seminarpaper website the Library of Parliament (Fins parlement, datum 27/02/2007), <http://lib.eduskunta.fi> > search this website (onderaan de pagina) > tik in 'legal search' >

Commissies

Paul Soetaert

- Voorzitter Samenwerkingsverband Archief, Bibliotheek en Documentatie (SABIDO), tot 5 april
- Voorzitter Bestuur Bibliotheek Innovatie Prijs
- Secretaris/penningmeester UKB, tot 1 juli
- Secretaris RotterdamNet
- Auditor LIBER
- Lid Steering Committee NEREUS
- Lid Ankerpunten DARE
- Lid Contactpersonen SURF-platform ICT en Onderzoek
- Lid Curatorium Erasmus IDM
- Lid Overlegraad Landelijk Bibliotheek Systeem (OCLC PICA)
- Waarnemer namens UKB in Bestuur Stichting PICA, tot 19 juni

Hanna de Vries

- Secretary Standing Committee IFLA section Information Technology

tabel 1a > Financieel overzicht

Personele lasten	Begroting	Realisatie	Resultaat
beloonde arbeid	2.824.508	2.752.935	71.573
sociale lasten	536.815	439.554	97.261
opleidingskosten	25.000	36.697	-11.697
totaal personele lasten	3.386.323	3.229.186	157.137
Materiële lasten			
wetenschappelijke boeken en tijdschriften	1.122.500	857.896	364.604
licenties elektronische bestanden, incl. EDSC en MB	1.310.381	1.797.856	487.475
totaal collectievorming	2.532.881	2.655.752	122.871
apparatuur en inventaris	464.500	307.415	157.085
goederen	646.297	484.915	161.382
verrekeningen	247.406	262.300	-14.894
totaal materiële lasten	3.891.084	3.710.382	180.702
Totaal lasten PL en ML	7.277.407	6.939.829	337.578
Inkomsten			
opbrengsten	-216.000	-228.016	12.016
facultaire verrekeningen	-240.497	-207.760	-32.737
totaal inkomsten	-456.497	-435.776	-20.721
overgedragen budget, incl. EDSC en MB	6.303.136	6.303.136	0
onttrekking reserve	-517.774	-200.917	-316.857
Totaal middelen	7.277.407	6.939.829	337.578

De cijfers hebben betrekking op de gehele UB, inclusief het EURlib-project, en RePub.

De UB heeft in 2006 minder aan de verschillende reservefondsen onttrokken dan begroot. Zo is aan de reserve voor wetenschappelijke informatie ruim € 88.000 onttrokken in plaats van de begrote € 120.000. De geplande € 150.000 is niet uit de algemene reserve opgenomen vanwege het opschuiven van de start van het herinrichtingsproject naar begin 2007. Aan dit bewuste project is in het verslagjaar ruim € 42.000 bijgeboekt. RePub heeft € 17.000 minder onttrokken. Om in 2007 en 2008 de nog doorlopende licenties voor Hive en Collexis te kunnen betalen heeft EURlib geld in reserve staan. EDSC is pas in de loop van 2006 goed op gang gekomen; daardoor is het bestemde bedrag in 2006 niet geheel besteed ofwel € 56.000 schuift door naar 2007. De reserve Psychologie is nu op. RSP heeft in 2006 geen activiteiten ontwikkeld; men zoekt nieuwe financieringsbronnen voor dit project.

Bijlage 2. Collectie

tabel 1b > Aanschaf wetenschappelijk informatie

Er is in 2006 voor € 2.655.752 wetenschappelijk informatie aangeschaft, onderverdeeld in:

€ 857.951	boeken, reeksen, paper-only tijdschriften, en papier + elektronische tijdschriften voorzover niet in grote pakketten.
€ 75.401	licenties voor EDSC
€ 636.007	licenties voor grote pakketten elektronisch tijdschriften, e-books en grote bestanden voorzover het medische vakken betreft; betaald door de Medische Bibliotheek
€ 1.038.793	licenties voor grote pakketten elektronisch tijdschriften, e-books en grote bestanden voorzover het niet-medische vakken betreft; betaald door de UB.
€ 47.600	licenties voor EURlib

Voor EDSC is € 132.000 beschikbaar gesteld, afkomstig van de UB, FEW en RSM Erasmus University, met een aanvulling van het College van Bestuur. Dit bedrag is in 2006 niet geheel besteed, omdat het EDSC pas in de loop van 2006 van start is gegaan.

Licenties voor grote pakketten worden samen met de Medische Bibliotheek afgesloten; de verdeling van de kosten geschiedt op basis van de in het pakket aanwezige vakgebieden.

De UB heeft circa 58% van het begrote bedrag benut aan elektronische informatie. In 2006 is slechts 15% besteed aan monografieën. De losbladige werken, reeksen, vervangingsexemplaren (boeken en tijdschriftnummers) en papieren tijdschriften (soms met elektronische versie) hebben de rest voor hun rekening genomen.

Alle vakgebieden zijn op evenwichtige wijze in deze aanschaf aan bod gekomen.

tabel 2a > Abonnementen 2006

	2002	2003	2004	2005	2006
betaalde tijdschriften	2.701	2.542	2.280	1.932	1.903
gratis tijdschriften	1.409	1.014	959	910	893
losbladige periodieken	311	246	218	197	181
abonnementreeksen	492	379	320	292	284
instituuetsbibliotheken	245	218	261	261	263

tabel 2b > Elektronische documenten op 31 december

	2002	2003	2004	2005	2006
online tijdschriften	5.021	5.829	8.804	11.902	14.300
elektronische boeken	4.555	6.054	7.576	13.893	20.270

tabel 2c > Boeken- en tijdschriftenbezit in banden op 31 december

	2002	2003	2004	2005	2006
randtriever	214.000	214.000	214.000	214.000	214.000
overige magazijnen: boeken	364.803	378.319	396.001	412.956	430.900
tijdschriften	293.897	297.435	301.004	304.243	307.498
brochures	41.500	41.500	41.500	41.500	41.500
studiezalen	34.224	35.916	34.997	34.151	31.000
totaal	948.424	967.150	987.502	1.006.850	1.024.898

tabel 2d > Elektronische bestanden beschikbaar via netwerk op 31 december

	2002	2003	2004	2005	2006
bestanden op cd-rom / diskette	118	116	95	88	91
bestanden via internet	97	99	131	161	182
totaal	215	225	226	249	273

Bijlage 3. Gebruik elektronische bronnen

tabel 3a > Raadplegingen online pakketten 2006

Abi/Inform	170.219
Blackwell	93.357
Cambridge	8.172
CSA Illumina	68.772
Ebsco	131.142
Emerald	18.022
Extenza	1.470
Heinonline	140.514
Historical abstracts	571
IEEE	9.663
Ingenta	2.536
ISI	412.673
Jstor	366.053
Muse	8.086
Netlibary	796
Overige	6.574
Ovid	73.941
Oxford Dictionary of National Biography	18
Oxford English Directory Online	347
Oxford UP journals	52.441
OxfordReferenceOnline	1.811
Sage	25.780
Scopus	10.963
Sciencedirect Book Series	1.698
Sciencedirect Journals	493.351
Sciencedirect Reference Work	1.484
Silverplatter	90.013
Springer	77.607
Swetsnet	28.079
Taylor Francis	3.816
Wiley	60.026
Totaal	2.359.995

tabel 3b > Zoekacties OCLC PICA OBN bestanden

AdamNet	7
AVM	19
BNTL	152
CEN	236
EBSCO	5
Gevolgen van Oorlog Databank	3
GLIN - Grijs Literatuur in Nederland	66
HinT	971
HofNet	7
ISTC	8
NCRD	166
NCC	67.482
Netfirst	200
Noordnet	4
Onderwijsdatabank	20
Online Contents	64.127
Online Contents NL	2
PiCarta	127.263
Rdamnet	72
Regionale Catalogus Limburg	2
Repertorium Geschiedenis Nederland	606
STCN	340
SWIDOC-SWL	13
Totaal	261.771

Bijlage 4. Personeel

tabel 4a > In- en uittredende medewerkers

In dienst in 2006	
01-02-2006	Pierre Pesch
10-04-2006	Elsa de Almeida Valente
24-04-2006	Hanan El Haddioui

Uit dienst in 2006	
31-01-2006	Jaap de Jong
29-04-2006	Arjan van Aelst †
01-06-2006	Marijke Braams
01-08-2006	Liesbeth Potters
30-11-2006	Ger van der Kolk †

tabel 4b > Personeelsoverzicht

	2002	2003	2004	2005	2006
voltijd	32	31	32	31	28
deeltijd	48	48	48	48	49
totaal	80	79	80	79	77
aantal fte	61,05	63,23	62,82	61,74	59,41

Bijlage 5. Binderij

tabel 5a > Binderij

UB	
boeken	527
reparatie en restauratie	565
tijdschriften	2.699
titelopdruk	13
kranten	48
dozen	6
plastificeren	101
Rotterdamsch Leeskabinet	
boeken	489
tijdschriften	440
plastificeren	277
Faculteiten	
tijdschriften	16
Totaal	5.181

Bijlage 6. Rotterdamsch Leeskabinet

tabel 6a > Bestede bedragen voor collectievorming in €

Rotterdamsch leeskabinet	
boeken	24.756
tijdschriften	17.364
Totaal	42.120

tabel 6b > Budgetten voor collectievorming naar vakgebied

geschiedenis	18%
godsdiens, wijsbegeerte, ethiek	7%
kunst en kunstgeschiedenis	14%
taal- en letterkunde (incl. belletrie) (waarvan lit. gesch. en lit. biografieën)	44% (16%)
overige vakgebieden	17%
Totaal	100%

tabel 6c > Diverse cijfers Rotterdamsch Leeskabinet

aantal boeken(banden)	247.400
aantal tijdschriftabonnementen	238
aantal uitleningen	28.270
aantal leden per 31 december	1.509

Bijlage 7. Gebruikte afkortingen

ACUB	Activiteitencommissie UB
BaMa	Bachelor-Master
BIC	Bedrijven Informatie Centrum
DANS	Data Archiving and Network Services
DARE	Digital Academic Repositories
dEAR	Digital Erasmus Academic Repository
DSpace	Systeem voor digitale repositories
EBSLG	European Business Schools Library Group
EDSC	Erasmus Data Service Centre
ELOR	Erasmus Learning Object Repository
ERIM	Erasmus Research Institute of Management
ERNA	Erasmus Remote Network Access
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam
EURlib	Project voor digitale ontwikkeling van de digitale bibliotheek
FEW	Faculteit der Economische Wetenschappen
FHKW	Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen
FSW	Faculteit der Sociale Wetenschappen
FW	Faculteit der Wijsbegeerte
Fte	Fulltime equivalent
GOS	Gebruikersondersteuning
IBL	Interbibliothecair leenverkeer
IFLA	International Federation of Library Associations and Institutions
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
KB	Koninklijke Bibliotheek
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
LBS-4	Landelijk Bibliotheekstelsel, versie 4
LOREnet	Landelijk netwerk van onderwijsrepositories
MB	Medische Bibliotheek
METIS	Onderzoeksinformatie database
NEREUS	Networked Economics Resources for European Scholars
NWO	Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OCLC PICA	Internationaal samenwerkingsverband ten behoeve van geautomatiseerde bibliotheekdiensten
OPC	Online Publiekscatalogus
OUS	Online Uitleensysteem
RePub	Repository UB; institutionele repository voor de EUR
RSSP	Research in Semantic Scholarly Publishing
SLO	Service Level Objective
SURF	Stichting ter bevordering van het ICT-gebruik in het onderwijs
SWICT	Samen Werken aan ICT
UB	Universiteitsbibliotheek
UKB	Samenwerkingsverband Nederlandse wetenschappelijke bibliotheken

Colofon

Universiteitsbibliotheek Erasmus Universiteit Rotterdam

bezoekadres : Burgemeester Oudlaan 50

postadres : Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

telefoon : 010 408 1198

e-mail : balie@ubib.eur.nl

web : www.eur.nl/ub

foto's : Arie Kers (p.13) en Mignon Saabeel (p. 26)

ontwerp : DesignFloor, Rotterdam

drukwerk : Drukkerij Gianotten, Tilburg

oplage : 275 ex.

© UB EUR 2007
